

Article Info/Makale Bilgisi

Received/Geliş: 12.09.2023 Accepted/Kabul: 30.10.2023 Published/Yayınlama: 04.11.2023

Özel Yetenekli ve Tipik Gelişim Gösteren Öğrencilerin Öyküleyici Metinlerindeki Söz Varlıklarının İncelenmesi¹

Esmehan ÖZER², Mustafa ARMUT³

Öz

Bu araştırmada, özel yetenekli ve tipik gelişim gösteren yedinci sınıf öğrencilerinin yazılı metinlerindeki söz varlıkları karşılaştırılarak derlem tabanlı incelenmiştir. Araştırmanın katılımcılarını yedinci sınıfa devam edip tipik gelişim gösteren 29 öğrenci ile hem devlet okullarında yedinci sınıfa hem de Bilim ve Sanat Merkezine (BİLSEM) devam eden özel yetenekli tanısı almış 29 öğrenci olmak üzere toplam 58 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verileri öğrencilerin yazdığı “Arkadaşlık/Dostluk” konulu öyküleyici metinlerden Güncel Türkçe Sözlük, Kubbealtı Lugatı ve Türkçe Veri Deposu kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizi sonucunda, özel yetenekli öğrenciler tipik gelişim gösteren öğrencilerden öyküleyici metinlerinde daha fazla sözcük kullanmalarıyla birlikte bu öğrencilerin farklı sözcük/toplam sözcük oranlarının birbirine yakın olduğu hesaplanmıştır. Tipik gelişim gösteren öğrencilerin öyküleyici metinlerinde kullandıkları edatlar ve bağlaçlar gibi işlev sözcüklerinin aynı metinlerden elde edilen genel söz varlıkları ile oranlarının özel yetenekli akranlarınınkine göre bir miktar yüksek olduğu belirlenmiştir. Tipik gelişim gösteren öğrencilerin öyküleyici metinlerinde kullandıkları atasözleri, deyimler ve kalıp sözcüklerinin aynı metinlerden elde edilen genel söz varlıkları ile oranlarının özel yetenekli akranlarınınkine göre çok az yüksek olduğu bulunmuştur. Ancak özel yetenekli öğrencilerin öyküleyici metinlerinde kullandıkları söz sanatlarının aynı metinlerden ulaşılan genel söz varlıkları ile oranlarının tipik

¹ Araştırma, 08-11 Haziran 2023'te gerçekleştirilen 10. Uluslararası Avrasya Eğitim Araştırmaları Kongresinde (International Eurasian Educational Research Congress [EJER]) sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Kırıkkale Üniversitesi, Özel Eğitim Bölümü, Zihin Engelliler Eğitimi Anabilim Dalı. e-posta: esmehanozer@kku.edu.tr, ORCID: 0000-0001-5919-8072

³ Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı. e-posta: mustafaarmut@ahievran.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9574-0615

gelişim gösteren akranlarınınkine göre çok az yüksek olduğu hesaplanmıştır. Elde edilen bulgular alan yazın bağlamında tartışılıp öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Özel yetenekli öğrenci, BİLSEM, söz varlığı, derlem, yazma.

Examination of the Vocabulary of Gifted and Typical Development Students in Their Narrative Texts

Abstract

This study was a corpus-based investigation of the vocabulary in the written texts of gifted and typically developing students. The participants were 29 typically developing students and 29 gifted students who attended Science and Art Centres (SACs). The data were obtained from the narrative texts on "Friendship" written by the students using the Current Turkish Dictionary, Kubbealtı Dictionary and Turkish Data Depository. Their different word/total word ratios were calculated to be close to each other as a result of the analysis. The ratios of the function words such as prepositions and conjunctions used by typically developing students in texts to their overall vocabulary obtained from the same texts are slightly higher than those of their gifted peers. Similarly, the ratios of proverbs, idioms and formulaic expressions used by typically developing students in texts to their overall vocabulary derived from the same texts were slightly higher than those of their gifted peers. However, the ratios of the rhetorical arts used by gifted students in texts with the overall vocabulary obtained from the same texts were slightly higher than those of their typically developing peers. The findings discussed in the context of the literature and suggestions presented.

Keywords: Gifted students, SAC, vocabulary, corpus, writing.

1. GİRİŞ

Söz varlığı, bir dildeki tüm sözlerin bütünlüğü olarak tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu, 2010). Bununla beraber söz varlığı sadece sözcüklerin değil aynı zamanda deyimlerden atasözlerine çeşitli anlatım kalıplarının bir bütünüdür (Aksan, 2015). Söz varlığı gelişimi, yeni sözcük öğrenmeye hevesli olmayı, sözcükleri merak etmeyi, deyimleri öğrenmeyi, sözcük oyunları, bilmeceler, tekerlemeler ve kafiyelerden zevk almayı kapsar (Lehr vd., 2004). Bireylerin söz varlıkları konusunda bilgi veren farklı sözcük/toplam sözcük oranı, işlev ile içerik sözcüklerinin oranı ve deyim, atasözü, söz sanatlar ile kalıp sözleri kullanım sıklığı gibi çeşitli değişkenler bulunmaktadır. Farklı sözcük/toplam sözcük oranı, sözcüksel çeşitliliğin erken dönem ölçütlerinden biri olup farklı sözcük sayısının toplam sözcük sayısına bölünmesiyle elde edilir (Cunningham ve Haley, 2020). Bu oran 0 ile 1 arasında değerler alarak metnin karmaşıklığıyla, dolayısıyla zenginliğiyle ilgili çıkarım yapılmasına yardımcı olabilir. Farklı sözcük/toplam sözcük oranının yanı sıra zengin metinlerle karşı karşıya olunup

olunmadığını belirlemek için işlev ve içerik sözcüklerinin oranları da bu konuda fikir verebilir. İçerik sözcükleri semantik bakımdan daha zengindir (Bell vd., 2009). Dolayısıyla zengin bir metinde işlev sözcüklerinden ziyade içerik sözcüklerinin öne çıkması beklenmektedir. Keza içerik sözcükleri üretken birleştirme ve türetmeyle ilgili olup birleşimsel anlama sahiplerdir (Schmauder vd., 2000). İçerik sözcükleri yalnızca bir biçim biriminden oluşsa bile karmaşık bir iç yapıya sahip olma eğilimindedirler (Krejtz vd., 2016). Öte yandan deyim, atasözü, söz sanatları ile kalıp sözleri kullanım sıklığı söz varlığına ilişkin çıkarımlar yapılmasını sağlayabilir. Öyle ki Türk kültürü ile sözlü edebiyatının zengin ürünlerinden olan atasözleri ve deyimler, Türk dilinin zenginliğinin göstergeleridir (Bulut, 2013). Söz sanatları ise söze güzellik, renklilik, canlılık, çok yönlülük, incelik, anlam değeri ve derinlik katmak amacıyla kullanılmaktadır (Aslan vd., 2018). Atasözü, deyim, ikileme ve kalıp söz gibi unsurlar, Türkçenin söz varlığını zenginleştirdiği gibi dil kullanıcılarına sözlü ve yazılı iletişimde çok çeşitli anlatım yolları sunmaktadır (Gökdayı, 2008).

Bireyin söz varlığı, anlama yani okuma ve dinleme/izleme ile anlatma yani yazma ve konuşma becerileriyle ilişkilidir (Gökçe, 2020; Yalçın & Özek, 2006). Okuma ve dinleme becerileri söz varlığı zenginliğine dayanmaktadır. Öte yandan öğrencilerin okuma ve dinleme esnasında karşılaştıkları sözcükler bütünün bir parça niteliğinde olup söz varlıklarını geliştirerek söz varlıklarının canlı tutulmasında önemli rol oynamaktadırlar. Benzer şekilde öğrencilerin yazma ve konuşma becerileri de söz varlıklarına bağlıdır. Bir başka deyişle anlatımın güçlü ve sağlıklı olması söz varlığının zenginliğinden temellerini almaktadır. Ayrıca yazma becerisi esnasında öğrenciler belleklerinden çıkardıkları sözcükleri aktif hale getirerek söz varlıklarını geliştirebilirler (Yalçın & Özek, 2006). Bununla beraber öğrencilerin söz varlıklarının akademik beceri ve başarıları için oldukça önemli olduğu ifade edilmektedir (Karatay, 2016). Bu bağlamda Türkçe öğretim programları incelendiğinde öğrencilerin söz varlıklarının geliştirilmesine yönelik kazanım ve çalışmalar yer aldığı görülmektedir (Türkben, 2018).

Alan yazın incelendiğinde özel yetenekli öğrencilerin yazma kaygısını (Özsoy, 2015; Sarıkaya ve Bulut, 2022), yazma gelişimini (Henshon, 2005), yazma eğilimlerini (Şengül, 2015; Ünal, 2019), yazma güçlüklerini (Yates vd., 1995), yazma ile ilişkilerini (Olthouse, 2014), yaratıcı yazma düzeylerini (Özdemir, 2010), yazma esnasında kullandıkları üstbilişsel stratejilerini (İnnalı ve Aydın, 2020) ve öyküleyici metin yazma becerilerini (Yaylacık, 2014) inceleyen farklı çalışmalar olduğu görülmektedir. Bununla beraber bu öğrencilerin yazma

becerilerine farklılaştırılmış Türkçe öğretim etkinliklerinin (Akça-Üşenti, 2013), karma öğretim tasarımına dayalı yazma öğretiminin (Orhan-Karsak, 2014), koşut eğitim programı ile hazırlanmış Türkçe öğretim programının (İşlekeller-Bozca vd., 2018), zenginleştirilmiş yazma kursunun (Webb vd., 2016), farklılaştırma tekniği olarak proje tabanlı öğrenmenin (Ghazouani, 2014), öz-değerlendirmenin (DeMent, 2018), diyalog stratejilerinin (Radachy, 2015), öz düzenleyici strateji gelişim modelinin (Bi, 2020) ve etkinlik tabanlı dijital öykü anlatımının (Tetik & Aslan-Özer, 2022) etkisini inceleyen çeşitli araştırmalar da yer almaktadır.

Yazılı anlatım için dil becerileri önemli bilişsel işlemlerdendir (Costa vd., 2014). Dilin ise içerik yani semantik bileşeni sözcüklerin ve sözcük kombinasyonlarının anlamını veya içeriğini yöneten kurallar sistemidir. Bu sistem, bireyin evren hakkında ne bildiğine dayanır (Owens, 2016). Dolayısıyla sözcüklerin semantik özelliklerine ilişkin bilgiler, bireye alternatif sözcükler ve anlamlarından oluşan zengin bir söz varlığı sağlar. Bu nedenle özel yetenekli öğrencilerin alan yazında söz varlıklarına ilişkin yapılan araştırmalar incelendiğinde sözcük oyunu oynamalarının (Ragatz, 2015), sözcük web modelinin (VanTassel-Baska ve Little, 2011), geliştirilen müfredat modellerinin (Oh vd., 2012; VanTassel-Baska vd., 2002) ve sözcük içinde sözcük programının (Gallagher, 2017) söz varlıklarının gelişimlerine etkileri, masallardaki söz varlıkları (Kara & Ünal, 2019) gibi oldukça sınırlı sayıda çalışma olduğu görülmektedir. Gallagher (2017) özel yetenekli öğrencilerin söz varlığına ilişkin yapılan çalışmaların az ve yetersiz olduğunu ifade etmektedir. Öte yandan özel yetenekli öğrencilerin yazılı metinleri üzerinden söz varlıklarını inceleyen çalışmaya henüz rastlanmamıştır. Ayrıca ana dili Türkçe olan, özel yetenekli ve tipik gelişim gösteren öğrencilerin söz varlıklarının karşılaştırılarak incelendiği bir çalışmaya da henüz ulaşılammıştır. Dolayısıyla özel yetenekli öğrencilerin söz varlıklarının incelenerek ortaya konulup gerekli durumlarda geliştirilerek desteklendiği araştırmalara olan ihtiyaç dikkat çekmektedir. Böylelikle özel yetenekli öğrencilerin söz varlıklarından temellerini alan okuma, dinleme/izleme, yazma ve konuşma becerilerinde başarılı bir performans sergilemelerinin desteklenmesi sağlanabilir. Bunun yanı sıra özel yetenekli öğrencilerin akademik becerilerini ve özel yeteneklerini geliştirebilmeleri için de söz varlıklarının incelenmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmada ise özel yetenekli ve tipik gelişim gösterip ortaokula devam eden yedinci sınıf öğrencilerinin yazılı metinlerindeki söz varlıklarının karşılaştırılarak derlem (corpus) tabanlı incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın alt amaçları ise şu şekildedir:

1. Özel yetenekli ve tipik gelişim gösteren öğrencilerin yazılı metinlerindeki toplam sözcük sıklığı farklılaşmakta mıdır?

2. Özel yetenekli ve tipik gelişim gösteren öğrencilerin yazılı metinlerindeki farklı sözcük sıklığı farklılaşmakta mıdır?
3. Özel yetenekli ve tipik gelişim gösteren öğrencilerin yazılı metinlerindeki farklı sözcük/toplam sözcük oranı (type/token ratio) farklılaşmakta mıdır?
4. Özel yetenekli ve tipik gelişim gösteren öğrencilerin yazılı metinleri işlev ve içerik sözcükleri bakımından farklılaşmakta mıdır?
5. Özel yetenekli ve tipik gelişim gösteren öğrencilerin yazılı metinlerindeki kalıplaşmış sözler ile söz sanatları kullanımı farklılaşmakta mıdır?

2. YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışmada, özel yetenekli ve tipik gelişim gösteren yedinci sınıf öğrencilerin yazılı metinlerindeki söz varlıkları derlem tabanlı karşılaştırılarak incelenmiştir. Bu amaç kapsamında çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi kullanılmıştır. Belgesel tarama olarak da bilinen doküman analizi, belli bir amaç kapsamında kaynakları bulma, okuma, not alma ve değerlendirme işlemlerini kapsamaktadır (Karasar, 2013). Bu çerçevede özel yetenekli ve tipik gelişim gösteren 58 yedinci sınıf öğrencisinin öyküleyici metinleri doküman incelemesine tabi tutulmuştur.

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın katılımcılarını 2022-2023 eğitim-öğretim yılında devlet okullarında yedinci sınıfa devam edip tipik gelişim gösteren 29 öğrenci ile hem devlet okullarında yedinci sınıfa hem de Bilim ve Sanat Merkezine (BİLSEM) devam eden özel yetenekli tanısı almış 29 öğrenci olmak üzere üç farklı okuldan toplam 58 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmanın örnekleme amaçlı örnekleme yöntemi ile belirlenecektir. Yargılayıcı örnekleme yöntemi olarak da bilinen amaçlı örnekleme yöntemi, katılımcının sahip olduğu özelliklere göre kasıtlı biçimde katılımcı seçmeye dayalı bir yöntemdir. Bu yöntemde araştırmacı, neyin bilinmesi gerektiğine karar verir ve bilgi veya deneyimi sayesinde bilgiyi sağlayabilecek ve bilgi vermeye istekli insanları bulmak için yola çıkmaktadır (Bernard, 2002; Etikan vd., 2016). Hem tipik gelişim gösteren hem özel yetenekli öğrenciler için araştırmaya katılma ölçütleri belirlenmiştir. Bunlar: (a) ana dili Türkçe olan ve iki dilli olmayan (Okul çağında öğrenilen ikinci yabancı diller hariç.), (b) okul öncesi eğitim süresinin ileriki akademik başarıya etki ettiği göz önüne alınarak ilköğretim öncesi en az 1 yıl okul öncesi eğitim alan, (c) dil gelişimi için kritik olarak kabul

edilen 0-5 yaş arasında uzun süre yurtdışında yaşamayan ve/veya ilkokul eğitimine yurtdışında başlamayan ve (d) ilkokul eğitimi sırasında herhangi bir nedenden dolayı eğitimine uzun bir süre ara vermeyen. Ayrıca tipik gelişim gösteren öğrenciler için genel gelişim öyküsünde sağlıklı gelişime etki edecek düşük doğum ağırlığı, uyaran eksikliği gibi herhangi bir duyuşsal, duygusal, fiziksel veya çevresel risk faktörünün olmaması ile dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu, işitme engeli gibi herhangi bir yetersizlik tanısı olmaması ölçüt olmuştur. Özel yetenekli öğrencilerin ise Rehberlik Araştırma Merkezleri (RAM) tarafından özel yetenekli tanısının yanı sıra Kırşehir ilinde bir BİLSEM'e devam ediyor olması ölçüt olarak belirlenmiştir.

Veri Toplama Aracı

Öğrencilerin yazdıkları öyküleyici metinler: Araştırmada, özel yetenekli ve tipik gelişim gösterip ortaokula devam eden yedinci sınıf öğrencilerinden söz varlıklarının karşılaştırılarak incelenmesi amacıyla öyküleyici metin yazmaları talep edilmiştir. Bu türde bir metin yazdırmaya karar vermeden önce altı öğrenci ile bir ön çalışma yapılarak hem öyküleyici hem de bilgi verici türlerde metinler yazdırılmıştır. Bu yazılar incelendiğinde yalnızca öyküleyici türde yazılar yazdırılmasının araştırma sorularının cevaplarının bulunmasında daha uygun olacağı kararlaştırılmıştır. Öyküleyici metnin konusu olan “Arkadaşlık/Dostluk” ise Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programı (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2019) içerisindeki zorunlu temalardan “Erdemler” çerçevesinde belirlenmiştir. Gerekli izinlerin alınmasının ardından öğrencilerden herhangi bir sözcük sınırı konulmadan bir ders saati içerisinde öyküleyici metinlerini elle yazmaları istenmiştir.

Güncel Türkçe Sözlük (Türk Dil Kurumu, <https://sozluk.gov.tr/>): Araştırmada, sözcük anlamlarının, ikilemelerin, deyimlerin, atasözlerinin ve kalıp sözlerin belirlenmesine yardımcı olması amacıyla Güncel Türkçe Sözlük kullanılmıştır. Türk Dil Kurumunun genel ağ sitesinde kullanıma sunduğu Sözlük'te aranan bir sözcük temel anlamına ilişkin açıklamasının yanı sıra argodaki, atasözleri, deyimler ve birleşik fiiller ile birleşik sözcükler içindeki kullanımları ile yer almaktadır.

Kubbealtı Lugatı (Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, <http://lugatim.com/>):

Araştırmada, yine söz varlığı unsurlarının tespitine yardımcı olması için sözcüklerin köken bilgilerine de yer veren Kubbealtı Lugatı kullanılmıştır.

Türkçe Veri Deposu [Turkish Data Depository (Sezer, 2021)]: Araştırmada, çekim eklerinden arındırılmış ve gerekli şekillerde birleştirilmiş sözcüklerin sıklıklarını belirlemek için Türkçe Veri Deposunun TS Corpus programı sıklık hesaplama aracı olarak kullanılmıştır.

Verilerin Toplanması

Özel yetenekli ve tipik gelişim gösteren öğrencilerin söz varlıklarının yazılı metinleri aracılığıyla derlem tabanlı incelenebilmesi amacıyla öncelikle gerekli etik izinleri alınmıştır. Kırşehir ilinde bulunan ortaokulların yöneticileri ile iletişime geçilmiş ve rehberlik ve psikolojik danışmanlık öğretmenleriyle randevu oluşturulmuştur. Randevu gün ve saatinde okullara gidilerek öğretmenler ile araştırmanın katılımcısı olabilecek öğrenciler hakkında görüşülmüş ve ölçütleri karşılayan öğrenciler belirlenmiştir. Ardından öğrenciler belirlenen zamanlarda sınıflarından farklı mekânlarda kendilerine gerekli yönergeler verilerek bir ders saati boyunca öyküleyici metin yazma etkinliğine alınmıştır.

Verilerin İşlenmesi ve Analizi

Özel yetenekli ve tipik gelişim gösteren öğrencilerin söz varlıklarının yazılı metinleri aracılığıyla derlem tabanlı incelenebilmesi için şu adımlar izlenmiştir; (a) Öğrencilerden alınan yazılar, bilgisayar ortamında araştırmacılar tarafından tekrar yazılmıştır. b) Yazılardaki her sözcüğün çekim ekleri çıkarılmıştır. c) Deyimler, ikilemeler, sayı ve unvan grupları “+” işareti ile birleştirilmiştir. Deyimin oluşmasını sağlayan ekler korunmuştur. ç) Fiillerin çekim eklerinin atılmasıyla kalan biçimleri “git-” gibi yazılmıştır. d) Metinlerin içinde tespit edilen deyimlere, atasözlerine, kalıp sözlere ve söz sanatlarına farklı renkler atanarak bunlar renklendirilmiştir. Şekil 1’de üstte özel yetenekli bir öğrencinin yazdığı öyküleyici metnin ilk hali yer alırken aynı şeklin alt kısmında aynı öğrencinin öyküleyici metninin veri analizine hazır hali bulunmaktadır. Ayrıca görüldüğü üzere öyküleyici metninin veri analizine hazır halinde pembe ile belirtilen kısımda söz sanatı, yeşil ile belirtilen ise deyim yer almaktadır.

Şekil 1. Verilerin analizine ilişkin örnek görseller

İnsanlar birbirleri ile savaşıırken bunlardan habersiz iki kedi yaşamış. Bu kedilerden birisi kara kedi Böcük'tür. Kara kedi Böcük, zeytin gözlü, gece tüylü çok güzel bir kedi idi. Diğer kedilere göre cılız, küçük bir kediymiş. Sevmezlermiş o yüzden diğer kediler onu. İnsan kedi fark etmeksizin herkes onun lanetli olduğuna inanmış kara güzel tüyleri olduğu için. Ama kimse bilmezmiş onun göbeğindeki beyaz kıvrıkcık tüyleri. Kedi Minnoş, Böcük'ün en yakın arkadaşı. Beyazlı, sarılı, kahveli, güzel bir kedi idi. Yaşça daha büyüktü Böcük'ten. Yemyeşil gözleri insanları kendine çekerdi. Bu iki kedi kötülük nedir bilmezmiş. Bugüne kadar ne bir zorluk görmüşler ne bir kötülük. Hep yatacak bir ev, hep yiyecek yemek buluyorlarmış. Karınları acıktığında Güneş teyzenin evine giderlermiş. Biraz miyavladıktan sonra bu yaşlı kadın ve kedisi Aslan cama çıkarmış.

insan birbiri ile savaş- bunlar habersiz iki kedi yaşa- bu-sf- kedi biri kara kedi Böcük kara kedi Böcük zeytin gözlü gece tüylü çok-zrf- güzel bir kedi diğer kedi göre cılız küçük bir kedi sev- o+yüzden diğer kedi o-zmr- insan kedi fark+et- herkes o-zmr- lanetli ol- inan- kara güzel tüy ol- için ama kimse bil- o-zmr- göbek beyaz kıvrıkcık tüy kedi Minnoş Böcük en yakın arkadaş beyazlı sarılı kahveli güzel bir kedi yaş daha büyük Böcük yemyeşil göz insan kendi çek- bu-sf- iki kedi kötülük ne-zmr- bil- bugün kadar ne+ne bir zorluk gör- bir kötülük hep yat- bir ev hep ye- yemek bul- karın acık- Güneş teyze ev git- biraz-zrf- miyavla- sonra bu-sf- yaşlı kadın ve kedi Aslan cama+çık-

Yapılan bütün bu işlemlerin ardından düzenlenmiş metinler özel yetenekli öğrenciler için ayrı, tipik gelişim gösteren öğrenciler için ayrı olmak üzere sıklık aracına sokularak çözümlenmiştir. Böylece toplam sözcük ve farklı sözcük sayıları ortaya çıkmıştır.

3. BULGULAR

Bu çalışmada, özel yetenekli ve tipik gelişim gösteren yedinci sınıf öğrencilerinin öyküleyici metinlerindeki söz varlıkları karşılaştırılarak derlem tabanlı incelenmiştir. Bu bölümde 29 özel yetenekli ve 29 tipik gelişim gösteren öğrencinin yazdığı “Arkadaşlık/Dostluk” konulu öyküleyici metinlere ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Özel yetenekli ve tipik gelişim gösteren öğrencilerin kullandıkları toplam sözcük sayıları, farklı sözcük sayıları, farklı sözcük sayısı/toplam sözcük sayısı oranı ile ilgili sayısal değerler aşağıdaki Tablo-1’de gösterilmiştir. Tablo-1 incelendiğinde özel yetenekli öğrencilerin tipik gelişim gösteren öğrencilerden metinlerde daha fazla sözcük kullandıkları görülmektedir. Bununla birlikte sözcükleri çeşitlilik içerisinde kullanma durumlarını değerlendirmek için yapılan farklı sözcük/toplam sözcük oranlaması sonucunda iki grubun da birbirine yakın değerler aldıkları anlaşılmaktadır.

Tablo 1. Metinlerdeki toplam sözcük ve farklı sözcük sayıları, farklı sözcük sayısı/toplam sözcük sayısı oranı

	Özel Yetenekli Öğrenciler	Tipik Gelişim Gösteren Öğrenciler
Toplam sözcük sayısı	8473	5753
Farklı sözcük sayısı	1872	1235
Farklı sözcük/toplam sözcük oranı	0,22	0,21

Tablo-2, öğrencilerin metinlerinde kullandıkları bütün işlev ve içerik sözcükleri hakkında bilgiler sunmaktadır. Tablo-2’de görüldüğü gibi özel yetenekli öğrencilerin öyküleyici metinlerinde yer alan içerik ve işlev sözcüklerinin sayıları tipik gelişim gösteren öğrencilerinkinden fazladır. Öte yandan özel yetenekli öğrencilerin öyküleyici metinlerinde kullandıkları edatlar ve bağlaçlar gibi işlev sözcüklerinin aynı metinlerden elde edilen genel söz varlıkları ile oranlarının tipik gelişim gösteren akranlarınınkine göre bir miktar daha az olduğu hesaplanmıştır.

Tablo 2. Öğrencilerin metinlerinde kullandıkları işlev ve içerik sözcükleri

	Özel Yetenekli Öğrenciler	Tipik Gelişim Gösteren Öğrenciler
İçerik sözcüğü sayısı	7641	5134
İşlev sözcüğü sayısı	832	619
İşlev sözcüklerinin toplam sözcük içindeki oranı	0,09	0,10

Tablo-3’te özel yetenekli ve tipik gelişim gösteren öğrencilerin yazılarında bu söz varlığı unsurlarına yer verme durumlarına ilişkin değerler bulunmaktadır. Tablo-3 incelendiğinde özel yetenekli öğrencilerin öyküleyici metinlerinde yer alan deyimlerin toplam sayısı tipik gelişim gösteren öğrencilerinkinden fazladır. Öte yandan öğrencilerin kendilerinin yer aldığı katılımcı gruplarından elde edilen genel söz varlıkları ile yazılarındaki deyimlerin toplam sayısı oranlandığında ulaşılan değerlerin her iki grupta da oldukça yakın olduğu tespit edilmiştir. Tablo 3’te bakıldığında özel yetenekli öğrencilerin tipik gelişim gösteren akranlarına göre öyküleyici metinlerinde yer alan söz sanatlarının toplam sayısı daha fazladır. Ancak öğrencilerin kendilerinin yer aldığı katılımcı gruplarından elde edilen genel söz varlıkları ile yazılarındaki söz sanatlarının toplam sayısı oranlandığında ulaşılan değerlerin her iki grupta da oldukça benzer olduğu tespit edilmiştir. Tablo-3’te görüldüğü gibi tipik gelişim gösteren öğrencilerin öyküleyici metinlerinde yer alan atasözlerinin toplam sayısı özel yetenekli

öğrencilerinkinden fazladır. Bunun yanı sıra öğrencilerin kendilerinin yer aldığı katılımcı gruplarından elde edilen genel söz varlıkları ile yazılarındaki atasözlerinin toplam sayısı oranlandığında ulaşılan değerlerin tipik gelişim gösteren öğrencilerde biraz daha yüksek olduğu hesaplanmıştır. Tablo-3 incelendiğinde tipik gelişim gösteren öğrencilerin öyküleyici metinlerinde yer alan kalıp sözlerin toplam sayısı özel yetenekli öğrencilerinkinden fazladır. Benzer şekilde öğrencilerin kendilerinin yer aldığı katılımcı gruplarından elde edilen genel söz varlıkları ile yazılarındaki kalıp sözlerin toplam sayısı oranlandığında ulaşılan değerlerin tipik gelişim gösteren çocuklarda biraz daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3. Kalıplaşmış sözlere ve söz sanatlarına ilişkin değerler

	Özel Yetenekli Öğrenciler	Genel Söz Varlığına Oranı	Tipik Gelişim Gösteren Öğrenciler	Genel Söz Varlığına Oranı
Deyimler	193	193/8473= 0,022	119	119/5134= 0,023
Söz sanatları	26	26/8473= 0,003	15	15/5134=0,002
Atasözleri	1	1/8473= 0,0001	3	3/5134= 0,0005
Kalıp sözler	9	9/8473=0,001	20	20/5134=0,003

Ayrıca özel yetenekli ve tipik gelişim gösteren öğrencilerin öyküleyici metinlerinde kullandıkları bu söz varlığı unsurları bağlamlarıyla beraber aşağıda örneklendirilmiştir.

Deyim Örnekleri

Özel yetenekli ve tipik gelişim gösteren öğrencilerin öyküleyici metinlerinden deyim örnekleri altları çizilerek gösterilmiştir. Söz gruplarının deyim olarak kabul edilmesinde Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlük (Birleşik Sözcükler kısmı), Kubbealtı Lugatı ile Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü esas alınmıştır. Aşağıda deyim kullanımlarına örnekler yer almaktadır.

“Bir gün bu üç dost bir geyik avlamak isteyip sürüden bir tanesine göz koymuşlar.” (Özel Yetenekli Öğrenci-1)

“Erika gemiyi gördüğünde ağzı açık kaldı.” (Özel Yetenekli Öğrenci-3)

“Çok büyük bir burnun var ve çirkinsin. Yerin dibine girmiştin.” (Özel Yetenekli Öğrenci-6)

“Nehir deyince Aylin araya girdi.” (Özel Yetenekli Öğrenci-8)

“Zaten diken üzerinde oturan köylüye yeni bir dert daha eklenmişti.” (Özel Yetenekli Öğrenci-10)

“Yer yarılıp içine girmişti nerdeyse.” (Özel Yetenekli Öğrenci-11)

“Louis gölgeye ışık tuttuğu gibi hayatına da ışık tutmuştu.” (Özel Yetenekli Öğrenci-18)

“Kara kara düşünürken aşağıdan adım sesleri geldi.” (Özel Yetenekli Öğrenci-19)

“İpek heyecandan ve mutluluktan yerinde duramıyor, uzaya gitmek için can atıyordu.” (Özel Yetenekli Öğrenci-21)

“Yoldayken Simay korkmaya başlamıştı. Gözlerinden okunuyordu.” (Özel Yetenekli Öğrenci-25)

“Bu onların gururunu kırmamış oldu.” (Tipik Gelişim Gösteren Öğrenci-2)

“Diğer gezegenler dünyaya acıyorlar ve aynı olay kendi başlarına gelmesin diye var güçleriyle kendilerini yaşanılmaz hâle getiriyorlar.” (Tipik Gelişim Gösteren Öğrenci-5)

“Bir anda mutluluktan ağzım açık kalmıştı.” (Tipik Gelişim Gösteren Öğrenci-7)

“Fatma akşam olmasını sabırsızlıkla bekliyordu ve nihayet akşam olur ve yola koyulurlar.” (Tipik Gelişim Gösteren Öğrenci-8)

“Onun yerini hâlâ başkaları dolduramaz.” (Tipik Gelişim Gösteren Öğrenci-10)

“Masalın gözleri dolmuştu.” (Tipik Gelişim Gösteren Öğrenci-14)

“Sincabın kafası karışmış.” (Tipik Gelişim Gösteren Öğrenci-16)

“Nisa, zilin çalmasını ve onlarla tanışmayı dört gözle beklemiş.” (Tipik Gelişim Gösteren Öğrenci-20)

“Sınıfa girince hayali suya düşmüş.” (Tipik Gelişim Gösteren Öğrenci-22)

Atasözü Örnekleri

Bu söz varlığı unsurunun her iki grup tarafından da çok az kullanıldığı belirlenmiştir. Özel yetenekli öğrencilerden yalnızca biri ve tipik gelişim gösteren öğrencilerden üçü öyküleyici metinlerinde birer atasözüne yer vermişlerdir. Bu atasözlerini de kendilerine verilen arkadaşlık temasıyla ilişkili kullandıkları görülmektedir. Aşağıda atasözü kullanımlarına örnekler yer almaktadır.

“Gülü seven dikenine, dost seven her hâline katlanır.” (Özel Yetenekli Öğrenci-29)

“Örneğin üzüm üzüme baka baka kararır.” (Tipik Gelişim Gösteren Öğrenci-8)

“Dost kara günde belli olur.” (Tipik Gelişim Gösteren Öğrenci-17)

“‘Bana arkadaşını söyle sana kim olduğunu söyleyeyim.’ atasözü bunun bir ispatıdır.” (Tipik Gelişim Gösteren Öğrenci-27)

Söz Sanatları Örnekleri

Aşağıda söz sanatları kullanımlarına örnekler yer almaktadır.

“Kara kedi Böcük, zeytin gözlü, gece tüylü çok güzel bir kediydi.” (Benzetme, Özel Yetenekli Öğrenci-2)

“Bu köylerde bilinirdi ki kardelenler göğü selamlamak adına başlarını kaldırdığında o kardelenler iyi haberlerle birlikte kötü haberleri de sürüklerdi arkasında.” (Kişileştirme, Özel Yetenekli Öğrenci-10)

“Solukları hızlanıyor, kalbi yerinden çıkacak gibi atıyordu.” (Abartma, Özel Yetenekli Öğrenci-19)

“Tıpkı bir sevdiğiniz eşyanız kırılır; bantlarsınız veya yapıştırırsınız ama eski işlevini yerine tam olarak getiremez ya...” (Benzetme, Özel Yetenekli Öğrenci-28)

“Dediğim gibi onlara tahammülüm yok ama Dünya’ya var ve onu biraz bile olsa rahatlatmak en yakın arkadaşına yani bendeniz Mars'a düşüyor.” (Kişileştirme, Tipik Gelişim Gösteren Öğrenci- 5)

“Daha sonrası ise domino taşı gibi gelir.” (Benzetme, Tipik Gelişim Gösteren Öğrenci-15)

“Bir insanın sıcaktan solmayan tek çiçeği dostudur.” (Benzetme, Tipik Gelişim Gösteren Öğrenci-27)

Kalıp Söz Örnekleri

Aşağıda kalıp söz kullanımlarına örnekler yer almaktadır.

“Yine günlerden bir gün ikisi yürürken arkalarından bir grup insan onları kovalamaya başladı.” (Özel Yetenekli Öğrenci-1)

“Olsun, tanıştığımızıza memnun oldum.” (Özel Yetenekli Öğrenci-4)

“Aa! Hoş geldin! Sen Duru Özer olmalısın.” (Özel Yetenekli Öğrenci-6)

“Alo alo! İpek, selam! Çalışmalarımız olumlu sonuç verdi.” (Özel Yetenekli Öğrenci-22)

“Elindeki tabağı bana uzattı ve ‘Afiyet olsun!’ dedi.” (Tipik Gelişim Gösteren Öğrenci-7)

“Arkadaşım ne olursa olsun iyi de olsa kötü de olsa her daim beni arar, fikir danışırdı.” (Tipik Gelişim Gösteren Öğrenci-12)

“Gel zaman git zaman Masal artık Beril’le rahatlıkla konuşuyordu.” (Tipik Gelişim Gösteren Öğrenci-14)

“Ne var canım derslerim kötüyse!” (Tipik Gelişim Gösteren Öğrenci-15)

4. TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu çalışmada, özel yetenekli ve tipik gelişim gösteren yedinci sınıf öğrencilerin öyküleyici metinlerindeki söz varlıkları derlem tabanlı olarak karşılaştırılıp incelenmiştir. Bu bölümde ise özel yetenekli ve tipik gelişim gösteren 58 öğrenciye ait “Arkadaşlık/Dostluk” konulu öyküleyici metinlere ilişkin bulgular alan yazın bağlamında tartışılmıştır.

Öğrencilerin sözcükleri çeşitlilik içerisinde kullanma durumlarını değerlendirmek için yapılan farklı sözcük/toplam sözcük oranlaması sonucunda iki grupta yer alan öğrencilerin birbirine yakın değerler aldıkları görülmektedir. 0 ile 1 arasında değerler alan bu oranın metnin karmaşıklığıyla, dolayısıyla zenginliğiyle ilgili olduğu ifade edilebilir. Buna göre değer 1’e yaklaştıkça daha zengin bir metin oluşturma sürecinden söz edilebilir. Bu bağlamda özel yetenekli öğrencilerin daha karmaşık ve zengin metinler oluşturma eğiliminde oldukları görülmekle birlikte tipik gelişim gösteren akranlarıyla açık ara bir farktan söz edilemez.

Öğrencilerin öyküleyici metinler incelendiğinde özel yetenekli öğrencilerin metinlerinde yer alan içerik ve işlev sözcüklerinin sayıları tipik gelişim gösteren öğrencilerinkinden fazladır. Ayrıca özel yetenekli öğrencilerin öyküleyici metinlerinde kullandıkları edat ve bağlaç gibi işlev sözcüklerinin aynı metinlerden elde edilen genel söz varlıklarıyla oranları tipik gelişim gösteren akranlarınınkine göre bir miktar daha azdır. Bu bağlamda zengin metinlerle karşı karşıya olunup olunmadığını görmek için işlev ve içerik sözcüklerinin oranlarına bakmak önemlidir. Zira içerik sözcükleri semantik açıdan zengin (Bell

vd., 2009), üretken birleştirme ve türetmeyle ilgili olup birleşimsel anlama sahip oldukları (Schmauder vd., 2000) için zengin bir metinde içerik sözcüklerinin öne çıkması beklenebilir. Bu durum ise özel yetenekli öğrencilerin içerik sözcüğü daha bol, dolayısıyla daha zengin metinler üretme eğiliminde olduklarını ifade edilebilir.

Öğrencilerin yazılarında deyimlere, atasözlerine, söz sanatlarına ve kalıp sözlere ne derece yer verdikleri, iki farklı grubun dili etkili kullanmalarına ilişkin çıkarımlar yapılmasını sağlayabilir. Zira Türk kültürü ile sözlü edebiyatının zengin ürünlerinden olan atasözleri ile deyimler, Türk dilinin zenginliğinin göstergeleridir (Bulut, 2013). Özel yetenekli öğrencilerin öyküleyici metinlerinde yer alan deyimlerin toplam sayısı tipik gelişim gösteren öğrencilerinkinden fazladır. Tipik gelişim gösteren öğrencilerin metinlerindeki atasözlerinin toplam sayısı ise özel yetenekli öğrencilerinkinden fazladır. Benzer şekilde öğrencilerin kendilerinin yer aldığı katılımcı gruplarından elde edilen genel söz varlıklarıyla yazılarındaki atasözlerinin toplam sayısı oranlandığında ulaşılan değerler tipik gelişim gösteren öğrencilerde biraz daha yüksektir. Ancak öğrencilerin kendilerinin yer aldığı katılımcı gruplarından elde edilen genel söz varlıkları ile yazılarındaki deyimlerin toplam sayısı oranlandığında ulaşılan değerler her iki grupta da oldukça yakındır. Bu bağlamda her iki grupta yer alan öğrencilerin de Türk dilinin zenginliğinin göstergesi olan atasözleri ve deyimlere daha fazla yer verdikleri öyküleyici yazılar yazabilecekleri düşünülmektedir.

Özel yetenekli öğrencilerin tipik gelişim gösteren akranlarına göre öyküleyici metinlerinde yer alan söz sanatlarının toplam sayısının daha fazla olduğu görülmektedir. Öte yandan öğrencilerin kendilerinin yer aldığı katılımcı gruplarından elde edilen genel söz varlıkları ile yazılarındaki söz sanatlarının toplam sayısı oranlandığında elde edilen değerler her iki grupta da oldukça benzerdir. Söz sanatları söze güzellik, renklilik, canlılık, çok yönlülük, incelik, anlam değeri ve derinlik katmak gibi çeşitli amaçlarla kullanılmaktadır (Aslan vd., 2018). Bu kapsamda her iki grupta yer alan öğrencilerin de yazılarına güzellik, renklilik, canlılık, anlam değeri ve derinlik katmak için söz sanatlarına daha fazla yer verdikleri yazılar yazabilmeleri için desteğe ihtiyaçları olduğu düşünülmektedir.

Tipik gelişim gösteren öğrencilerin öyküleyici metinlerinde yer alan kalıp sözlerin toplam sayısı özel yetenekli öğrencilerinkinden fazladır. Benzer şekilde öğrencilerin kendilerinin yer aldığı katılımcı gruplarından elde edilen genel söz varlıkları ile yazılarındaki kalıp sözlerin toplam sayısı oranlandığında ulaşılan değerler tipik gelişim gösteren çocuklarda

biraz daha yüksektir. Bu bağlamda kalıp söz, deyim, ikileme ve atasözlerinin Türkçenin söz varlığını zenginleştirdiği ve dil kullanıcılarına sözlü ve yazılı iletişimde çok çeşitli anlatım yolları sunduğu (Gökdayı, 2008) düşünüldüğünde her iki grupta yer alan öğrencilerin yazılarında bu unsurlara yer vermelerinin önemli olduğu düşünülmektedir. Böylece öğrencilerin yazılarında söz varlıklarını çeşitlendirerek anlam değeri ve derinliği yüksek, çok yönlü ve akıcı öyküleyici metinler yazabilecekleri öngörülmektedir.

Söz varlığı, okuma, dinleme/izleme, yazma ve konuşma becerileriyle ilişkilidir (Gökçe, 2020; Yalçın & Özek, 2006). Bir başka deyişle bu beceriler aracılığıyla edinilip geliştirilen söz varlığı yine bu becerilerin ortaya konmasında önemli bir rol oynamaktadır. Dolayısıyla akademik beceri ve başarı için temel olan söz varlığının (Karatay, 2016) tüm öğrencilerin akademik becerilerini geliştirip ilgi ve yetenekleri doğrultusunda ilerleyebilmeleri için geliştirilmeye ihtiyacı olduğu düşünülmektedir. Bu kapsamda hem özel yetenekli hem tipik gelişim gösteren öğrencilerin okullarındaki Türkçe öğretim programları aracılığıyla söz varlıklarının geliştirilmesine yönelik kazanım ve çalışmaların etkili bir biçimde gerçekleştirilmesi önemli olacaktır. Ayrıca BİLSEM'lere devam eden özel yetenekli öğrenciler için hazırlanan programlarda yer alan okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerine yönelik yapılan çalışma ve etkinliklerle söz varlığının gelişmesine ve gelişen söz varlığının ise bu önemli beceri alanlarını geliştirmeye katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu kapsamda özel yetenekli tanısı olup BİLSEM'lere devam eden özel yetenekli öğrenciler için hazırlanıp okutulan Bilim ve Sanat Merkezleri Türkçe Alanı Yardımcı Ders Materyali (MEB, 2021) kitabı söz varlığı bakımından incelendiğinde farklı sözcük sayısının fazla ve karmaşıklık ile sözcüksel yoğunluk düzeylerinin yüksek olduğu metinlere olan ihtiyaç vurgulanmaktadır (Armut vd., 2023). Böylelikle hem özel yetenekli hem tipik gelişim gösteren öğrencilerin birçok bilişsel becerisi için kritik öneme sahip olan söz varlığının geliştirilip canlı tutulmasına katkı sağlanabileceği düşünülmektedir.

Bu araştırmadan elde edilen bulgular özel yetenekli ve tipik gelişim gösteren öğrencilerin öyküleyici yazılarında söz varlıklarının belirgin düzeyde farklılık göstermediğini ortaya koymaktadır. Bununla beraber okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerinin söz varlığı ile olan kritik ilişkisi vurgulanmaktadır. Ayrıca hem tipik hem de özel yetenekli öğrencilerin Türkçe programları kapsamında söz varlıklarının geliştirilmesine yönelik kazanımların önemine dikkat çekmek istenmiştir. İlerleyen dönemlerde yapılması planlanan

çalışmalarda özel yetenekli öğrencilere zekâ testleri araştırmacılar tarafından uygulanabilir. Böylelikle araştırma kapsamında zekâ testleri araştırmacılar tarafından uygulanan özel yetenekli öğrencilerin hangi zekâ türlerinin baskın olduğu tespit edilip daha homojen bir grubun söz varlığı incelenebilir. Öte yandan araştırmaya dahil edilme ölçütleri kapsamında tipik gelişim gösteren öğrencilere de araştırmacılar tarafından zekâ testleri uygulanıp normal zekâ düzeyine sahip oldukları teyit edilebilir. Aynı zamanda daha geniş örneklem grubundan toplanacak veriler ile söz varlığına ilişkin kapsamlı incelemeler yapılabilir. Bununla beraber okullarda ve BİLSEM’lerde öğrencilere iyi yazılmış öykü örnekleri gösterilerek yazma becerilerine yönelik motivasyonları arttırılabilir.

5. KAYNAKÇA

- Akça Üşenti, Ü. (2013). *Üstün zekâlı ve yetenekli öğrencilere uygulanan farklılaştırılmış Türkçe öğretim uygulamalarının etkililiğinin sınanması. [Examining the effect of the differentiated Turkish teaching applications for on gifted and talented students]* (Tez numarası: 351534) [Doktora tezi, İstanbul Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Aksan, D. (2015). *Türkçenin sözvarlığı*. Bilgi Yayınevi.
- Armut, M., Özer, E., & Kara, M. (2023). Özel yetenekli öğrencilere okutulan Türkçe alanı yardımcı ders materyali kitabındaki metinlerin derlem tabanlı incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43(2), 999-1020. <https://doi.org/10.17152/gefad.1253930>
- Aslan, C., Doğan-Güldenöğlü, B. N., & Altuntaş, İ. (2018). Türkçe ders kitaplarındaki söz sanatlarıyla ilgili sorular ve etkinlikler üzerine bir inceleme. *Electronic Turkish Studies*, 13(28), 47-66. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies>.
- Bell, A., Brenier, J. M., Gregory, M., Girand, C., & Jurafsky, D. (2009). Predictability effects on durations of content and function words in conversational English. *Journal of Memory and Language*, 60(1), 92-111. <http://dx.doi.org/10.1016/j.jml.2008.06.003>
- Bernard, H. R. (2002). *Research methods in anthropology: Qualitative and quantitative approaches* (3rd ed.). Alta Mira Press.
- Bi, B. (2020). *Öz düzenleyici strateji gelişimi modelinin özel yetenekli öğrencilerin yazma becerilerine etkisi. [The effect of self-regulated strategy development model on improving gifted students' story writing skills]* (Tez numarası: 618620) [Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Bulut, M. (2013). Türkçe eğitim ve öğretiminde dil ve kültür aktarımı aracı olarak atasözleri ve deyimlerin önemi. *Turkish Studies*, 8(13), 559-575. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.5993>
- Costa, L. J., Ahmad, U., Edwards, C., Vanselous, S., Yerby, D. C., & Hooper, S. R. (2014). The writing side. In B. Miller, P. McCardle, & R. Long (Eds), *Teaching reading and writing: Improving instruction and student achievement* (pp. 21-34). Brookes.
- Cunningham, K. T., & Haley, K. L. (2020). Measuring lexical diversity for discourse analysis in aphasia: Moving-average type-token ratio and word information measure. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 63(3), 710-721. https://doi.org/10.1044/2019_JSLHR-19-00226
- Dement, L. (2008). The relationship of self-evaluation, writing ability, and attitudes toward writing among gifted grade 7 language arts students. (UMI No: 3342482) [Doctoral dissertation, Walden University]. Available from ProQuest Dissertation and Theses database.

- Etikan, I., Musa, S. A., & Alkassim, R. S. (2016). Comparison of convenience sampling and purposive sampling. *American Journal of Theoretical and Applied Statistics*, 5(1), 1-4. <https://doi.org/10.11648/j.ajtas.20160501.11>
- Gallagher, S. A. (2017). Exploring the efficacy of the word within the word for gifted and typically developing students. *Roeper Review*, 39(2), 96-111.
- Ghazouani, H. S. (2014). *The use of project-based learning as a viable differentiation technique to enhance gifted and non-gifted students' creative writing skills* [Doctoral dissertation, The British University in Dubai (BUiD)].
- Gökçe, B. (2020). Dinleme-söz varlığı ilişkisi. M. N. Kardaş (Ed.), *Dinleme eğitimi* (s. 91-127). Pegem Akademi.
- Gökdayı, H. (2008). Türkçede kalıp sözler. *Bilig*, (44), 89-110.
- Henshon, S. E. (2005). *Talent development and the creative writing process: A study of high-ability and gifted teenagers* (UMI No: 3164088) [Doctoral dissertation, College of William and Mary]. Available from ProQuest Dissertation and Theses Database.
- <http://lugatim.com/>
- <https://sozluk.gov.tr/>
- İnnalı, H. O., & Aydın, İ. S. (2020). The investigation of metacognitive strategies used by gifted and talented students in writing process according to some variables. *International Online Journal of Educational Sciences*, 12(5), 223-243. <https://doi.org/10.15345/iojes.2020.05.016>
- İşlekeller-Bozca, A., Emir, S., & Leana-Taşçılar, M. (2018). Koşut eğitim programı ile hazırlanmış Türkçe eğitim programının üstün zekalı ve yetenekli öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerine etkisi. *Turkish Journal of Giftedness and Education*, 8(2), 143-159.
- Kara, M., & Ünal, M. (2019). *Üstün yetenekli öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki söz varlığının derlem tabanlı incelenmesi*. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 7(1), 252-261. <https://doi.org/10.18298/ijlet.3270>
- Karasar, N. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemi* (25. Baskı). Nobel Yayın.
- Karatay, H. (2016). 6-8. Sınıf öğrencilerinin mecazlı dili anlama düzeyleri. *Millî Eğitim Dergisi*, 45(210), 265-285.
- Krejtz, I., Szarkowska, A., & Łogińska, M. (2016). Reading function and content words in subtitled videos. *Journal of Deaf Studies and Deaf Education*, 21(2), 222-232. <https://doi.org/10.1093/deafed/env061>
- Lehr, F., Osborn, J., & Hiebert, E. H. (2004). *A focus on vocabulary*. Pacific Resources for Education and Learning.

MEB (2019). *Türkçe dersi öğretim programı*.

MEB (2021). *Bilim ve sanat merkezleri Türkçe alanı yardımcı ders materyali*.

Oh, S., Hailey, E., Azano, A., Callahan, C., Moon, T. (2012). What works in gifted education- documenting the model-based curriculum for gifted students. Society for Research on Educational Effectiveness.

Olthouse, J. M. (2014). Gifted children's relationships with writing. *Education of The Gifted*, 37(2), 171-188. <https://doi.org/10.1177/0162353214529044>

Orhan-Karsak, H. G. (2014). *Bireysel ve işbirlikli blogla bütünleştirilmiş yazma öğretiminin normal ve üstün zekâlı öğrencilerin yazma performanslarına etkisi. [The effect of using individual and cooperative blog to enhance average and gifted students' writing performance]* (Tez numarası: 358456) [Doktora tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

Owens, R. E. (2016). *Language development: An introduction*. (9th ed.). Pearson.

Özdemir, Ö. (2010). *Üstün yetenekli öğrencilerde yaratıcı yazma çalışmalarının düzeyleri ilköğretim 6, 7, 8. sınıf örneği. [Levels of creative writing works of gifted students (grade 6, 7 and 8)]* (Tez numarası: 279878) [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

Özsoy, Y. (2015). *Özel yetenekli (üstün zekâlı ve yetenekli) ortaokul öğrencilerinde yazma kaygısı. [Writing anxiety in gifted secondary school students]* (Tez numarası: 413674) [Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

Radachy, J. (2015). Role of online instructor dialogue in developing gifted middle school students' writing skills (UMI No: 3731397) [Doctoral dissertation, Northcentral University]. Available from ProQuest Dissertation and Theses database.

Ragatz, C. M. (2015). Playing vocabulary games and learning academic language with gifted elementary students (UMI No: 3689691) [Doctoral dissertation, Arizona State University]. Available from ProQuest Dissertation and Theses Global.

Sarıkaya, B., & Bulut, K. (2022). The investigation of gifted students' speaking and writing anxiety level according to some variables. *Education Quarterly Reviews*, 5(2), 407-416. <https://doi.org/10.31014/aior.1993.05.04.632>

Schmauder, A. R., Morris, R. K., & Poynor, D. V. (2000). Lexical processing and text integration of function and content words: Evidence from priming and eye fixations. *Memory & Cognition*, 28 (7), 1098-1108. <https://doi.org/10.3758/bf03211811>

Sezer, T. (2021). Turkish Data Depository. https://tools.tdd.ai/freq_ci adresinden erişilmiştir.

- Şengül, M. (2015). The relationship between writing dispositions and intelligence domains of gifted students. *International Journal of Higher Education*, 4(4), 207-215. <https://doi.org/10.5430/ijhe.v4n4p207>
- Tetik, T., & Aslan-Özer, D. (2022). Supporting the writing skills of primary school third grade gifted students with activity-based digital storytelling: Action research. *European Journal of Education Studies*, 9(9), 333-368. <http://dx.doi.org/10.46827/ejes.v9i9.4475>
- Türkben, T. (2018). Söz varlığını belirlemeye ve geliştirmeye yönelik araştırmaların değerlendirilmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 22(4), 993-1032.
- Türkçe sözlük (2010). Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Ünal, Y. (2019). *Özel yetenekli öğrencilerin okuma alışkanlığına yönelik tutumları ile yazma eğilimleri. [Attitudes towards reading habits and writing tendencies of gifted and talented students]* (Tez numarası: 537157) [Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- VanTassel-Baska, J., & Little, C. (Eds.). (2011). *Content-based curriculum for gifted learners*. Prufrock Press.
- VanTassel-Baska, J., Zuo, L., Avery, L. D., & Little, C. A. (2002). A curriculum study of gifted-student learning in the language arts. *Gifted Child Quarterly*, 46(1), 30-44. <https://doi.org/10.1177/001698620204600104>
- Webb, A. F., Vandiver, B. J., & Jeung, S. (2016). Does completing an enriched writing course improve writing self-efficacy of talented secondary students? *Gifted Child Quarterly*, 60(1), 47-62. <https://doi.org/10.1177/0016986215605359>
- Yalçın, S. K., & Özek, F. (2006). Söz varlığının temel dil becerilerinin ve akademik disiplinlerin kazanımına olan etkileri. *Millî Eğitim*, 35(171), 130-139.
- Yates, C. M., Berninger, V.W., & Abbott, R.D. (1995). Specific writing disabilities in intellectually gifted children. *Journal for The Education of The Gifted*, 18(2), 131-155. <https://doi.org/10.1177/016235329501800203>
- Yaylacık, A. (2014). *Üstün yetenekli beşinci sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma becerileri. [Highly gifted 5th grade students' narrative text writing skills]* (Tez numarası: 359944) [Yüksek lisans tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

Extended Abstract

Vocabulary is defined as the totality of all words in a language (Turkish Language Association, 2010). Vocabulary development includes being motivated to learn new words, being curious about words, learning idioms, enjoying word games, riddles, nursery rhymes and rhymes (Lehr et al. 2004). In this study, the vocabulary in the written texts of gifted and typically developing seventh grade students attending middle school was compared and analyzed corpus-based. Document analysis, one of the qualitative research methods, was used for the purpose of the study. The study group of the research consisted of 58 students attending seventh grade in public schools in the 2022-2023 academic year. 29 of the participants were typically developing students. The 29 participants were students diagnosed as gifted who attended both seventh grade in public schools and Science and Art Centers (SACs). The students were taken to the activity of writing narrative texts for one lesson hour by giving necessary instructions in different places from their classrooms at specified times. Narrative texts on "Friendship" written by twenty-nine gifted and twenty-nine typically developing students were analysed using the Current Turkish Dictionary, Kubbealtı Dictionary and Turkish Data Depository. In order to analyse the vocabulary of gifted and typically developing students through their written texts, the following steps were followed; (a) The texts taken from the students were rewritten by the researchers on the computer. (b) The inflectional suffixes of each word in the texts were extracted. (c) Idioms, doublings, number and title groups were combined with "+" sign. The suffixes that enable the formation of the idiom were preserved. (d) The remaining forms of verbs with the elimination of inflectional suffixes were written like "git-". (e) The idioms, proverbs, formulaic expressions and rhetorical arts in the texts were coloured by assigning different colours to them. After all these procedures, the edited texts were analysed by using the frequency tool separately for gifted students and separately for students with typical development. Thus, the total number of words and different word counts were obtained. As a result of the data analysis, although gifted students used more words in their narrative texts than students with typically developing, their different word/total word ratios were close to each other. The ratios of the function words such as prepositions and conjunctions used by typically developing students in their narrative texts to their overall vocabulary obtained from the same texts are slightly higher than those of their gifted peers. Similarly, the ratios of proverbs, idioms and formulaic expressions used by typically developing students in their narrative texts to their overall vocabulary derived from the same texts were slightly higher than those of their gifted peers. On the other hand, the ratios of the rhetorical arts used by gifted students in their narrative texts with the overall vocabulary obtained from the same texts were slightly higher than those of their typically developing peers. The findings of this study reveal that the vocabulary of gifted and typically developing students in their narrative writing does not differ significantly. However, the critical relationship between reading, listening, speaking and writing skills and vocabulary is emphasised. In addition, attention was drawn to the importance of the achievements for the development of the vocabulary of both typical and gifted students within the scope of Turkish programmes. In this study, intelligence tests were not administered to gifted students by the researchers. In future studies, intelligence tests can be administered by researchers to determine which intelligence types of students are dominant. Thus, the vocabulary of a more homogenous group can be analysed. At the same time, comprehensive analyses on vocabulary can be made with the data to be collected from a larger sample group.